

Arkiv: <arkivID><jplD> FE-033, HistSak-14/3748
JournalpostID:
Sakshandsamar:
Dato: 29.03.2023

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
067/23	Alver kommunestyre	11.05.2023

Spørsmål/interpellasjonar til kommunestyret 11.05.2023

Alver kommunestyre 11.05.2023:

Handsaming:

Spørsmål frå Liv Hopland van der Kooij-SP:

BARNEHAGAR

A: Bemanning - avviksmeldingar

Alver kommunestyre er eigar av kommunale barnehagar.

Kva gjer ein tilsett som gong på gong melder avvik til leiar pga. manglane bemanning, der dei tilsette føler dei ikkje kan stå inne for sikkerheita til borna ?

Me har lest om ein kommunal barnehage i EIN nabokommune som har måtta stengja enkelte avdelingar pga. av manko på personale og foreldre har klaga på for få på jobb. Sjukdom kan ein ikkje gjera noko med og når ein manglar vikarar må det få konsekvenser.

Grensa for kva som er forsvarleg bemanning vil i dei fleste tilfeller vera høgare hjå ein barnehagetilsett ein hjå ein forelder, så når den tilsette varslar om at hen føler seg utrygg på jobb er det all grunn til å ta hen alvorleg. Og uansett kva styrar meiner, skal ein i alle tilfelle få tilbakemelding på avviket.

I ei idell verden skal styrar enten lukka avviket eller melda «problemet» inn høgare i det kommunale hierakiet og det skal bli løyst der eller meldast høgare opp.

Tilslutt er det me som kommunestyre som er ansvarleg.

Korleis handterer kommunale barnehagar melding om avvik pr i dag?

B. Opptak i barnehagane

Kommunestyret har blitt orientert om at kommunen har mange ledige barnehageplassar.

Kva er da grunnen til at dei kommunale barnehagane avviser born som kjem til i løpet av barnehageåret.?

Det er meningslaust at foreldre skal køyra mange mil ekstra, der dei passerer minst tre kommunale barnehagar for å få plass i ein privat.

Er det ikkje eit paradoks at private barnehagar klarar å ta inn born fortløpande gjennom barnehageåret, men ikkje dei kommunale?

Svar frå ordførar:

A: Bemanning - avviksmeldingar

Svar:

Tilsette i dei kommunale barnehagane i Alver kommune melder avvik i kommunen sitt kvalitetssystem, og hovudregelen er at næraste leiar (styrar i barnehagen) skal handsame avvika. Ved manglande handsaming innan fristen går avviket vidare til neste leiarnivå.

Styrar informerer tenesteleiar om problemstillingar som er kome fram i avviksmeldingane og det blir henta ut statistikkar over avviksrapporteringa.

Uavhengig av avviksmeldingar må styrar vurdere behov for tiltak dersom det er sjukefråvær og mangel på vikarar. Av tiltak som er gjennomført med målsetjing om å redusere sjukefråvær kan nemnast;

- Fleire barnehagar har gjennomført prosjekt i samarbeid med NAV
- Det blir kontinuerleg søkt etter fleire vikarar
- Kartlegging av omfang av fråvær barn og vaksne, samt manglande tilgang på vikar
- Faste tilsette «på topp» som kan gå inn som «vikar» ved fråvær

Følgjande vurderingar og moglege tiltak blir gjort i barnehagar med stort fråvær og mangel på vikarar:

- Be føresette hente barna tidlegare frå barnehagen
- Slå saman avdelingar og redusere uteareal barne kan leike på
- Stengje avdeling

Dei kommunale barnehagane i Alver held no på med revidering av rutine ved sjukefråvær og beredskapsplan i høve til stort fråvær. Dette inkluderer også skildring av tiltak ved høgt sjukefråvær.

Krav til grunnbemanning i barnehagane er gitt i lov om barnehagar § 26, 1. ledd: *Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.*

B. Opptak i barnehagane

Svar:

Barnehagane har bemanning i høve til tal barn i barnehagen, så sjølv om barnehagen har kapasitet til å ta inn fleire barn, har den som regel ikkje tal tilsette som kan følgje opp nye barn. Ein barnehage kan til dømes ha 6 avdelingar, men berre 4 avdelingar som er i bruk. Ved opptak av fleire barn, kan det bli behov for å ta den 5. avdelinga i bruk. Hovudregelen er at dersom det blir tatt opp fleire barn i ein barnehage, så må barnehagen også tilsetje fleire vaksne.

Alle barn med rett til barnehageplass får denne oppfylt i Alver. Denne retten inkluderer ikkje barnehageplass nærast heimen, men i opptaksprosessen gjer barnehagane ein solid og god jobb med å stette ønskje og behov i best mogleg grad.

Alver kommune har teljetidspunkt 15.12. Dei kommunale barnehagane er restriktive i høve til å ta inn nye barn om våren, då dette får store konsekvensar til tilskotet til dei private barnehagane 2 år seinare. Dette heng saman med at auka lønnsutgifter ved fleire tilsette skal være med i berekninga av tilskot til private barnehagar, men sidan Alver kommune berre har eit teljetidspunkt kjem ikkje auke tal born med i berekninga før i desember. Dette fører til at det vert auka utgifter per born i dei kommunale barnehagane, noko som gjev auka tilskot til born i dei private barnehagane. Dersom kommunen hadde hatt fleire teljetidspunkt i løpet av året ville denne konsekvensen vore redusert. Den politiske saka om tal teljetidspunkt kjem til politisk handsaming i juni.

Spørsmål frå Nina Øvreås-FRP:

Frp stemte for at vi skulle ta imot 180 flyktningar og Ukrainske krigsflyktningar. Blant de som er

kommet er det elever som skal intrigeres i skolen. Disse elevene har lovfestet rett til å få særskilt norskopplæring frem til de har tilstrekkelig kunnskap i norsk til å kunne følge vanlig opplæring i skolen. Noen som kommer til vårt land, har ikke gått på skole og da kan de ei heller bli plassert inn i en klasse. Da må det organiseres slik at de får et grunnkurs i norsk.

UDF i Alver har flere ganger tatt til orde for mottaksklasser for fremmedspråklig elever uten at det er tatt hensyn til. Dette kunne ha gitt elevene en grunnleggende opplæring i norsk før de kom ut i en vanlig skoleklasse.

Det er blitt oss fortalt at det sitter elever fra ulike nasjoner i klasser uten tolk. Dette er for oss ikke akseptabelt.

Vi får penger fra IMDI for at vi tar imot flyktninger og skal intrigerer dem. Skal de gå på skole trenger de ekstra ressurser noe FrP vil tro at det følger penger med til.

UDF Alver får ofte meldinger fra tillitsvalgte om problemer med å få gitt tilfredsstillende undervisning til fremmedspråklige elever. Det mangler ressurser i klassene til å ivareta fremmedspråklige elever

1. Kommunene får penger fra IMDI for å ta imot flyktninger. Følger penger den enkelte person eller kommer pengene inn i rammen?
2. Vil kommunen opprette mottaksklasser for fremmedspråklige elever slik at de kan få den første nødvendige norskopplæring før de blir plassert ut i en vanlig klasse ?
3. Vil kommunen sette i gang en strategi for å rekruttere flere lærere med spesialkompetanse som trengs for å ivareta fremmedspråklige elever, tolker og morsmålslærere, samt lærere med kompetanse på norskopplæring for fremmedspråklige.
4. Videre utdanne lærere som skal jobbe tett med disse elevene ?
5. Skolene som skal være mottaks skole må få tilført ekstra ressurser når en mottar fremmedspråklige elever.

Svar frå ordførar:

1. Kommunene får penger fra IMDI for å ta imot flyktninger. Følger penger den enkelte person eller kommer pengene inn i rammen?

Svar:

Alver kommune får tildelt ressursar til busetjing av flyktningar. Dette er midlar som kjem i rammeoverføring til kommunen, knytt til tal busette flyktningar, alder og kor lenge dei har hatt opphald i Noreg.

Midlane som blir overført til kommunen skal dekkje livsopphald, introduksjonsprogram, opplæring, tolk og eit tilskot til barnehage (tolk/språkstøtte).

1. Vil kommunen opprette mottaksklasser for fremmedspråklige elever slik at de kan få den første nødvendige norskopplæring før de blir plassert ut i en vanlig klasse ?

Svar:

Etablering av mottaksklassar har vore vurdert ved fleire høve. I Alver kommune har ein valt å ikkje ha eigne innføringssskular/-klassar på fast basis, og at alle elevar primært høyrer til på sin nærskule.

Tidlegare har det vore innføringsklasse ved Lindås ungdomsskule for einslege

mindreårige flyktingar som var busett på Lindås.

I samband med flykningane frå Ukraina vart det vurdert å etablere ein innføringsklasse på Lindås, men vi gjekk vekk i frå det all den tid flyktingane vart busett i heile kommunen.

I dag får skulane tilført ressursar til norskopplæring og tospråkleg fagopplæring med ein tildeling på 10 timar i veka for grupper på 1-5 flyktingar. Det er så langt berekna å dele ut 1.725.000 kr til denne opplæringa i 2023.

Ein innføringsklasse for norskopplæring vil kunne vere eit tilbod til nyleg busette flyktingar. Dersom dette skal etablerast, vil det krevje ressursar til opplæring, lokale og transport. Det må også greiast ut om dette skal vere eit tilbod til alle flykningane, eller berre dei eldste.

I følge opplæringslova § 2-8 kan kommunar organisere innføringstilbod på fleire måtar, samt vurdere om ein vil ha eit slikt tilbod i det heile. Alle elevar skal høyre til i ei elevgruppe. Elevar med behov for særskild språkopplæring skal i hovudsak følge ordinær opplæring i lag med si elevgruppe med tilrettelegging. Dersom det er vurdert å vere til det beste for eleven kan opplæringa gjevast i eit særskilt organisert tilbod for nyankomne elevar. Dette føreset samtykke frå elev eller føreset.

1. Vil kommunen sette i gang en strategi for å rekruttere flere lærere med spesialkompetanse som trengs for å ivareta fremmedspråklige elever, tolker og morsmålslærere, samt lærere med kompetanse på norskopplæring for fremmedspråklige.

Svar:

I kommunedelplan for oppvekst som vart politisk vedteken i februar, er «Etablere system for opplæring til minoritetsspråklege barn/elevar» lagt inn som eit tiltak. Det er planlagt oppstart av dette arbeidet i 2024. Prosessen vil inkludere vurderingar i høve til kompetansebehov og rekruttering, knytt til opplæring inkludert morsmålsopplæring og språkleg støtte av ein som meistrer morsmålet.

Tolketenester blir kjøpt inn via eksterne leverandørar, og kommunen er no i anbudsprosess i høve til dette.

1. Videre utdanne lærere som skal jobbe tett med disse elevene ?

Svar:

Kvart år kan lærarar søkje vidareutdanning i andrespråksdidaktikk gjennom kompetanseordninga «Saman for kvalitet». Skulane drøftar kompetansebehov ved skulen før søknadsfrist kvart år, og dette dannar utgangspunkt for prioritering av søknader til vidareutdanning. Stort sett er det 1-2 lærarar som tar vidareutdanning i andrespråksdidaktikk kvart år.

Ved lysing av ledige stillingar kan rektor definere kompetansebehov for den ledige stillinga.

1. Skolene som skal være mottaks skole må få tilført ekstra ressurser når en mottar

fremmedspråklige elever.

Svar:

I dag er det 13 skular i Alver kommune som har ansvar for opplæringa til 35 flyktningar. Desse skulane får tilført midlar som presenteret i svar på spørsmål 2, stipulert til vel 1,7 millionar kroner i 2023.

Midlane blir brukt til tospråkleg opplæring og tospråkleg assistent.

Dersom det blir aktuelt å innføre mottaksskule der elevar blir samla til eit innføringskurs, må kostandene til dette bereknast.

Spørsmål frå Astrid Byrknes-KRF:

I kommunen vår er det eit stort engasjement frå innbyggjarane, næringsliv, lag og organisasjonar for eit regionalt kulturhus.

Forprosjektet er gjennomført for lenge sidan, og det som kom fram der er like aktuelt i dag.

Proessen var også godt forankra i dens tid i dei tre tidlegare kommunane.

For å kunne arbeide med eit framtidig kulturhus er det avgjerande at vi får ei tenleg og sentral plassering i regionsenteret Knarvik.

Eg veit at dette blir tatt opp gjennom kommuneplanens arealdel, og forhåpentlegvis bli lagt til høyring i denne kommestyreperioden, så vil det gå ei tid ennå før vi veit kor kulturhuset skal plasserast.

Vi har ein krevjande kommuneøkonomi, men det kostar ikkje å finne tomt til eit framtidig kulturhus.

Mange lurer på kor tomte er, og når tid dette blir bestemt.

Etter mi meining hastar denne avgjersla.

Får ein avsett tomt, vil ein også kunne starte arbeidet med finansieringa, - spesielt opp mot næringslivet.

Spørsmål:

Kor står saka vedk plassering av kulturhuset?

Vil ordførar ta initiativ til at det vert satt i gong ein eigen prosess uavhengig av arealplanen for å endeleg plassere det regionale kulturhuset, slik at ein ikkje må vente til endeleg vedtak av arealplanen som er venta i neste kommunestyreperiode.

Svar frå ordførar:

Alver kommune har i sin samfunnsplan at ein ynskjer eit regionalt kulturhus og det er pr. i dag ikkje på avsett tomt til kulturhuset.

Det er påpeika fleire tomter i den offentlege debatten og i debatten i ulike formannskapsmøte og strategisamlingar, fleire tomter som kan vera aktuell for plassering av kulturhus.

Kulturrådet har peika på ein tomt dei meiner kan vera aktuell, i tillegg er det ein dialog med Vestland fylkeskommune.

Det er kalla inn til møte med kulturrådet i morgon, dette er utsett grunna sjukdom, men ein kjem tilbake med nytt tidspunkt for å drøfta med kulturrådet aktuelle tomter til kulturhus.

Ordførar hadde i utgangspunktet planlagt ei sak til kommunestyret i løpet av våren for å sette av tomt til kulturhus.

Ordførar vil gjennomføra dialog med kulturrådet før ein kjem tilbake med ei evetuell sak.

Interpellasjon frå Astrid Aarhus Byrknes-KRF:

I sak 047/22 gjorde kommunestyret eit vedtak med ein fordelingsmodell for å dela ut kompensasjonsmidlar frå staten til verksemder som kunne visa til tap som følge av

koronarestriksjonar. Saka var basert på sak 015/22 og utgreiing i Utval frå næringsutvikling og drift.

Dette var 6. og 7. runde med tildeling frå staten, som vi i Alver kommune valde å slå saman til ei tildeling. I ettertid kan ein spørja seg om handsaminga av saka gav det resultatet ein ønskte. Tilskotsbrevet frå departementet i runde 7 hadde ein annan ordlyd enn tilskotsbrevet i runde 6, og såleis kan ein undrast på om ein klara å fanga opp det som var målet med kompensasjonsmidlane (særleg for runde 7) godt nok. I brevet for runde 7 heiter det:

"Midlene er fordelt til kommuner med utgangspunkt i antall ansatte innen servering, overnatting, sport og fritid, reisebyråer og -arrangører, kunst og underholdning og kongress-, messe- og utstillingsvirksomhet."

og vidare:

"Bransjene som ligger til grunn i fordelingsmodellene fra departementet, bør tilgodeses så langt det er behov. Kommunene bes særleg om vurdere kompensasjonsbehovet i virksomheter som har falt helt eller delvis utenfor de generelle kompensasjonsordningene, som bl.a. nystartede bedrifter. Utover det, kan kommunene innrette sine lokale ordninger etter den lokale situasjonen." Det står også i brevet at "Departementet forventer at kommunene tildeler midlene til bedriftene raskest mulig for å bedre situasjonen for bedrifter og deres ansatte."

Det kan såleis verka som det kan vera noko rom for tolking av tildelingskriteriene frå staten si side, samstundes som det ser ut til å vera ein ønska intensjon om å treffa nokre bransjar og verksemder særskilt, samt eit ønske om rask handsaming og utdeling av midlane.

Etter vedtaket er det handsama ei klage frå ein av sækjarane av midlar, og m.a. sakshandsaminga av denne saka har gjort oss ekstra merksame på om vi bør sjå på grunnlaget for vurderingane kring vedtak som vart gjort våren 2022.

Vi har også fått høyra at klagaren har opplevd å møta uheldig kommunikasjon frå kommunen, inkludert sakshandsamingsfeil i ht. Forvaltningslova undervegs i prosessen. Som folkevalde i kommunen ønskjer vi gjerne at vi gjev ei orsaking/oppreisning til evt. dei sækjarane det gjeld.

Slik vi ser det, er det svært viktig at vi som folkevalde og som kommune tar ansvar for å leggja best mogeleg til rette for innbyggjarar og verksemder i kommunen vår, og heilskapen av denne saka ser kanskje ikkje ut til vera heilt der den burde vera. Då bør vi også ta ansvar og gjera ei vurdering av situasjonen, og evt. sjå på mogelegheiter for å retta opp det vi kan. I og med at det er kommunestyret som gjorde vedtaket med modellen for tildeling av kompensasjonsmidlar i 2022, er det også kommunestyret som ber ansvaret.

Slik det ser ut no, er det særleg to verksemder som etter kriteria i tilskotsbrevet for runde 7 frå departementet kunne vore betre trufne av vedtaket om kompensasjonsmidlar. Dette skuldast at desse to har stiftingsdato som gjer at dei ikkje kunne fått kompensasjon i tidlegare tildelingsrundar (nystarta verksemder), samt at særleg éi av verksemdene tilhøyrer ein bransje som er særleg nemnd i kriteriane. Desse to verksemdene er "ZingZang AS" og "Klinikk Sætran Helse og skjønnhet".

Vi vil med dette be om at kommunestyret realitetshandsamar og vedtar følgjande:

Framlegg til vedtak:

Punkt 1. Kommunestyret vil formelt orsaka at sakshandsaminga ikkje var god nok, verken formelt eller innholdsmessig. Kommunikasjonen i samband med denne saka har vore dårleg med dei konsekvensane det har fått.

Punkt 2 Med utgangspunkt i kriteria som er nemnd i tilskotsbrevet frå departementet oppfyller ZINGZANG alle dei 4 kriteria i runde 7. Klinikk Sætran – Helse & Skjønnhet oppfyller 2 av kriteria. Kommunestyret tildeler skjønnsmessig med utgangspunkt i dette, ei ekstra kompensasjon, og for tort og svie, 140.000 til ZINGZANG og 50.000 til Klinikk Sætran. Midlene tas frå disposjonsfondet.

Svar frå ordførar:

Takk til interpellanten som løftar ei sak som har vore tema fleire gongar og som ordførar òg har brukt mykje tid på.

Interpellanten skriv at «Vi har også fått høyra at klagaren har opplevd å møta uheldig kommunikasjon frå kommunen, inkludert sakshandsamingsfeil i ht. Forvaltningslova undervegs i prosessen.»

Det er rett kommunen ikkje har handsama denne saka i tråd med god forvaltningsskikk og krava i forvaltningslova. Dette er sterkt beklageleg og det er beklaga skriftleg ovanfor klagaren.

Kommunen skulle også ha gjeve betre rettleiing i klageprosess, med tydeleg informasjon om kva for vedtak som har klagerett og ikkje, og korleis ulike klagar blir handsama i forvaltninga. Det er ikkje gjort i denne saka, og vi forstår godt det har skapt stor frustrasjon. Det er også beklageleg at det har tatt lang tid å handsame saka.

Interpellanten stilte spørsmål til ordførar i førre kommunestyremøte. I svaret då svaret ordførar at:

«Kommunestyret kan utfordre om saka var tilstrekkeleg opplyst til at kommunestyret kunne gjere vedtak. Det er berre kommunestyret sjølv som kan utfordre dette, og det må gjennomførast av andre enn dei som førebudde og handsama saka i første omgang.»

Interpellanten spurte òg om ordførar kunne setje ei sak på dagsorden. Ordførar svarte då at «Spørsmålsstillar spør om ordførar kan setje ei sak på dagsorden. Før ordførar evt. set ei sak på dagsorden, har ordførar behov for å bruke meir tid på å undersøke grunnlaget for dette. I det arbeidet ønskjer ordførar å ha ein dialog med gruppeleiarane»

No kom interpellasjonen før ordførar fekk tatt dialogen, men ordførar har brukt tid på å vurdere korleis saka kan løysast, og no ligg det ein interpellasjon i bordet.

Ordførar har i utarbeiding av svaret hatt dialog med kommuneadvokaten.

Det er ikkje gjort ei ekstern vurdering av grunnlaget i saka, og saka har vore til klagehandsaming i klagenemnda. Dersom det ikkje føreligg sakshandsamingsfeil, er det er således ikkje grunnlag for kompensasjon, erstatning eller oppreisning for tort og svie.

Det er vanskeleg å rette opp i dette med eit nytt vedtak forankra i saken om tildeling. Det er skjønnsvurderinga knytt til å slå saman runde 6 og runde 7 som nokon i ettertid vurderer at ikkje burde vert gjort. Det burde i staden vert to separate tildelingar. Dersom tildelinga faktisk blei splitta opp, så skulle det også vert to ulike søknadsrundar. Kven som da ville søkt i runde 7 og korleis fordelinga av midlane ville blitt er ikkje mogleg å klarlegge. Det er med andre ord ikkje sakleg grunnlag å fordele ekstra midlar til to selskap med bakgrunn i at det er desse selskapa som er ramma på ein negativ måte ved at dei to rundane ble slått saman.

Det er lett å vere etterpåklok, som vi òg høyrer interpellanten seie. Ordførar ønskjer at denne saka skal få ei løysing, og slik ordførar ser det, er det to måtar kommunestyret kan tildele midlar til selskapa, utan å utfordre likehandsamingsprinsippet:

Dersom kommunestyret ønskjer å dele ut stønad til selskap som kom dårleg ut av at søknadsrunde 6 og 7 vart slått saman, bør ein i tilfelle lage ein eigen støtteordning med eigen søknadsrunde og med politisk vedtekne kriteria.

Dersom kommunestyret ønskjer å støtte selskapa, bør dette bli gjort med ei anna grunngjeving enn

det framsette, altså ikkje som kompensasjon eller på annan måte med ei direkte forankring i den tildelinga som er føretatt.

Interpellasjonen vert oversendt formannskapet for vidare sakshandsaming.

Framlegget vart samrøystes vedteke.

Interpellasjonen frå Sveinung Toft-V vert oversendt til formannskapet.

Spørsmål om tilgjengelighet ved NAV og skattekontoret i Alver er utsatt til neste møte.

KO- 067/23 Vedtak:

Vedlegg i saken:

29.03.2023	Spørsmål 29.03.2023 - 1	1903944
04.05.2023	Spørsmål til Ordfører KO 11.05.2023 innk.12.04.2023	1922373
04.05.2023	Skriftleg spørsmål til ordførar KO mai 2023 innk.28.04.2023	1922372
04.05.2023	Interpellasjon om kommunen si handsaming av kompensasjonsmidlar runde 6 og 7 innk.28.04.2023	1922371
04.05.2023	Interpellasjon knytt til sal av tilleggsareal frå gnr 188 bnr 444 ved Klubben til Olai Nepstad	1922370
05.05.2023	Grunngitt spørsmål til kommunestyret 11.05.2023	1922795